Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonauenture de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

D[omi]nica quindecima

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

Visual Library

verificet illud beati Bern. q deus futurus est roni plenitudo lucis: volũtati plenitudo pacis: memorie cõtinuatio eternitatis. Premium ꝯſubſtãtiale ꝯſiſtit in glozia corpozis: q̃ ſcda ſtola dr. q̃ re ſumpta ania beata tendet pfectius in ipm ſummum bonũ ſiue celũ. Et hec ſtola cõſiſtit in q̃druplici dote corpozis. ſ. claritatꝭ. ſubtilitatꝭ. agilitatꝭ. impaſſibilitatꝭ. que erũt ſm plus ꝛ minus. ſm maiorẽ ꝛ miorẽ p̄habitã caritatẽ

Premiũ accidẽtale ꝯſiſtit in q̃daz decoꝛe ſupadditoꝛ. q̃ aureola nuncupatur. ꝛ ſm doctoꝝ ſniam debet triplici generi operum. ſ. martyrio. pdicationi. et ꝯtinẽtie virginali. Et in oibꝫ iſtis p̄dictꝭ ſeruabitur gradus et diſtinctio ſm exigentiã meritoꝝ. Ecõtrario de ſeruitute diaboli dicitur Hiere. xvj. Eijciam vos de terra veſtra in terrã quaz ignoꝛatis vos et patres vri. ꝛ ſeruietis ibi dñis alienis q̃ nõ dabũt vobis requiez die ac nocte Et Iſa. xix. Tradã egyptum in manus dominorũ crudeliũ. ꝛc.

Dñica quindecima

Vt poſſitis cõpꝛehendere cũ oibꝫ ſctis q̃ latitudo, longitudo, ſublimitas ꝛ pfundũ. Eph. iij. Hec q̃drifida dimẽſio, referri pt ad ipam de qua ſmo ẽ, caritatẽ: ad iuſtoꝝ pfectã ſctitatẽ: ad crucis xpi dignitatẽ: ꝛ ad dei maieſtatez. Vñ verſus. Quid latũ. lõgũ. ſublime ſit. atq pfunduz. Hoc amoꝛ. h iuſtus. cruxq deuſq pꝛobãt.

Notãdũ igitur q caritas ſz aplm radix ꝛ fũdamẽtũ ẽ oim virtutũ, cuius latitudo ſe extendit ad oẽs: et ad inimicos. eo q donũ ſit diffuſiuũ: iuxta illud Ro. v. Caritas dei diffuſa ẽ in c. n. p ſpſ. ſ. q̃ da. ẽ no. Sz h diffuſio hz fieri cũ hilaritate: alioqn nihil agit et opa pdit. vt dic glo. Longitudo ẽ pſeuerãtie lõganimitas, vt hõ pſeueret i ea vſq in finẽ. nõ ei aliter poterit ſalus fieri ois hõ. vñ. j. Coꝝ. xiij. Siue ꝓphie ceſ. ſiue ſci. deſtru. cari. nũq exci. Sublitas ẽ qua ſurſũ coꝛ erigit vt deus i pmium expectetur. Auguſt. Si amas, gratis ama: ſi vere amas, ipe ſit merces quem amas. ꝛc. Pꝛofundum eſt

diuinū iudiciū vt poſſimus intelligere q̄re iſti dat et illi nō. De ꝓfundo eīn iudicioꝝ dei qd ꝑſcrutari cōtēplariq; nequim⁹ ꝓcedit oīe qd poſ ſum⁹. Aug⁹. Ex poſſim vidō vnde poſſim non video. niſi q: noui eſſe a deo. Quare āt illi ⁊ nō illi det. mlťū eſt abs me. abyſſus eſt ⁊ ꝓfundum. Caritas ḡ latitudine proxi/ muꝫ ſuſtentat. altitudine to lerat. ſublimitate eleuat. ꝓ funditate dei iudiciuꝫ circa vnūquēq; tacite expectat.

Itē iuſt⁹ q̇libet ⁊ in carita te poſit⁹ hꝫ hanc q̄druplicez dimenſionem. Latitudo re ſpicit caritatē. q̄ in ſanctꝭ ⁊ ꝑ/ fectis hoīb⁹ extendiť etiā vſ/ q; ad inimicos. Pſ̄. Latum man. tuū ni. ſ. legis euāgelice Diligite inimicos vr̄os. bn̄. his q̇ ode. v. Deut. xxxiij. Be nedict⁹ in latiudīe gad. Lon gitudo ſctōꝝ reſpicit eterni/ tatē. q̄ erit in patria. Pſ̄. Do mū tu. do. decet ſ. ⁊c̄. in long. dieꝝ. Et viro ſctō ꝓmittit de us in Pſ̄ Eripiā eū ⁊ glori. eū. lon. di. adim. eū. Sub limitas reſpicit dignitatē et ꝑtātem ad quaꝫ ꝑueniūt ſcti ꝑ humilitatē vite pn̄tis ⁊ a/ ſperitatē. Qd ptꝫ i xp̄o. Phi/ lip. iij. Propter qd de⁹ exal/ tauit il. et dedit illi nomē qd eſt ſup oīe nomen. ⁊c̄. Et. ij. Coꝝ. iiij. Id eīn qd in pn̄ti ē momentaneū et leue tribuľ. nr̄e. ſup̄ modū in ſublimita/ te eter. gl̄e p. opať in nobis.

Profundū reſpicit cogni tionē dei ſic̄ dicit apl̄s. Tūc cognoſcā ſicut ⁊ cognit⁹ ſum ⁊c̄. i. nude ⁊ apte. q: tūc reue/ labit dn̄s ꝯdenſa cogitatio/ nū ⁊ opinionū ſcripturarū ⁊ intelligētiaꝝ nr̄aꝝ. Job. xij. Qui reuelat ꝓfunda de tene bris. ⁊ ꝓducit in lucē vmbrā mortis. et eiuſdē. xxviij. Pro fuda q̄ꝫ fluuioꝝ ſcrutat⁹ eſt. ⁊ abſcōdita ꝓduxit in lucem ⁊c̄. Et Hiere. xxxi. Oīs co/ gnoſcēt me a minimo vſq; ad maximū. Hec eſt gl̄ia regni in latitudīe ~~caritatis~~. vbi ſci in gl̄ia memoriā habundan tie ſue, eruc̄. in longitudine diuturnitatꝭ. Quia regnū t. reg. oīm ſe. in ſublimitate di gnitatis. Quia ego dixi dij eſtis ⁊c̄. in ꝓfunditate cogni tionis. Hec ē corona altitu/ dinis q̄ttuor digitoꝝ. Itē in cruce dn̄i attendiť illa q̄/ drifida dimēſio. ḱm q̄ Aug. ſcribit ad Paulaꝫ exponens hec verba apl̄i. Prout poſ/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſit; intelligere q̄ ſit latitudo
caritatis: ſublimitas ꝛ ꝓfundū. i. q̄d ſit myſteriū crucis.
Sacro enī crucis intellect⁹ hoꝝ verboꝛuꝫ coaptat̃ vt ſit ſenſus. Que ſit latitudo in opib⁹ caritat; q̄ extendit̃ vſq; ad inimicos diligendos: ſicͭ xp̄s fecit qn̄ oꝛauit ꝓ inimicis. Qđ oñſum fuit in cruce ſua: q̄ in altū extēſa fuit a dextra in ſiniſtrā. vbi man⁹ fixe ꝑ q̄s opa ſignant̃. q̄ in hilaritate debent eſſe. Et q̄ longitudo caritat; q̄ vſq; in finem durare dꝫ. Unde dꝛ Jo. xiij. Cū dilexiſſet ſ. q̄ erāt in mūdo. in fi. di. e. Qđ ſignatū habem⁹ ꝑ longitudinē crucis a ſūmo vſq; deoꝛſuꝫ. Que ſublimitas caritat; .i. q̄ tēdat caritas. ſ. ad etn̄ā beatitudinē. q̄ notat̃ ꝑ partē cruci ſuppoſitā. Qđ ꝓfundū caritat; qđ totū poꝛtat. vt pars cruc; fixa in terra. ſ. in abſcondito/ qđ non videt̃. i. miſcđia dei q̄ occulto ei⁹ iudicio ꝓuenit. ꝑ quā caritas in nob eſt longa lata ꝛ alta. Ex occulta eī dei miſcđia vocat̃ hō ad participationeꝫ tāte grē. ali⁹ ſic ali⁹ aūt ſic. Intelligētes igit̃ myſteriū crucis mundo crucifigamur. extēdentes man⁹ in latitudine bonoꝝ opeꝝ. Jn longitudie vſq; in finē ꝑſeuerātes. atq; hn̄tes coꝛ ſurſuꝫ vbi xp̄s eſt. totūq; h̄ nō nob ſed illi⁹ miſcđie tribuentes. cui⁹ ꝓfunda iudicia oēꝫ ſcrutatoꝛē fatigāt. Hucuſq; Aug⁹. Jtē in deo licꝫ imēſus ſit. h̄ q̄ttuoꝛ ꝯſiderari pn̄t. ſicͭ dicit Gre. in mo. ſup illo verbo Job. xj. Nūq̄d vſq; ad ꝑfectū oipotentē repies. Excelſioꝛ celo ē ꝛc. Habet inq̄t dn̄s latitudinē. qꝛ ad vite patriā oīs indifferent̃ vocat. Nō enī eſt diſtinctio iudei ꝛ greci. Hꝫ ꝛ lōgitudieꝫ. qꝛ patient̃ ꝛ lōganimit̃ nos expectat. Jſa. xxx. ꝓptea expec. voſ do. ꝛc. Habet ꝛ ſublimitatē. qꝛ oīm electoꝝ ibi ꝯgregatorū intelligētiā trāſcēdit. ꝛ dignitate pit. Pſ. Quis ſil'is deo in fi. dei. Habꝫ ꝓfunditatē. qꝛ dānat; in iferuo iudiciū ſuū terribilit̃ infert. Pſ. Jn miſerijs nō ſubſiſtēt. vn̄ Job. xj. Foꝛſitan veſtigia di compꝛehendes. ꝛc. vſq; ibi. Excelſioꝛ celo ē. ꝛ q̄d facies ꝓfundioꝛ inferno. ꝛ vnde cognoſces. Longioꝛ terra mēſura ei⁹ ꝛ latioꝛ mari. Ueſtigia dei. vocat illas iocundas ꝯſolatiōes quib⁹ ꝑgredi ad

ſupiora ꝓuocamur cũ ſpũs
ei⁹ flatu tãgimur. Sed tũc
ad ꝑfectũ repiet̃. cũ mortalita
tis nr̃e corruptiõe funditus
calcata. in diuinitatꝫ ſue cla/
ritate ꝯſpiciet̃. Tunc ꝑfecte
ſciem⁹ qđ nũc ex ꝑte ſcimus.
q̃nta eſt ei⁹ ſublimitas. qꝛ ex
celſior celo eſt. Jpi em̃ electi
ſpũs q̃ ꝑ celũ deſignant̃ viſi
onẽ tante celſitudinis ꝑfecte
nõ penetrãt. Sciem⁹ quãta
eſt ꝓfunditas. qꝛ ꝓfundior ĩ/
ferno eſt. malignoꝝ em̃ ſpi/
rituũ aſtucias longe ſubtili
us q̃ ipi cogitauerãt dãnat.
Sciem⁹ q̃nta longitudo qꝛ
longior terra menſura eius
qꝛ ꝑ patientiã nos expectat.
ꝛ latior mari iudicioꝝ eq̃tate
Ps. Judicia t. abyſſus mul.
De euangelio.

Jbat ieſus

in ciuitatẽ que vocat̃
naym ꝛc̃. Lu. vij. Bo
nũ ẽ ĩtereſſe exeq̃is mortuoꝝ
ꝓpter q̃ttuor cãs. ſ. ꝓpter miſe
ricordie pietatẽ. cõſolatiõis
lenitatẽ. ꝓprij ſtat⁹ vtilitatẽ. ꝛ
ꝯſuetudinis honeſtatẽ. Vñ
vſus. Condere defunctos ꝛ
funera plangere fratꝝ. Res
pia. res grata. res vtilis eſt ꝛ
honeſta. De miſc̃dia ꝛ pie
tate defunctis exhibẽda dꝛ
Thobie. iij. Qñ orabas cũ
lachrymis ꝛ derelinquebas
prãdiũ tuũ. ꝛ ſepel. mor. ego
obtuli orõnẽ tuã deo. Hãc
pietatẽ etiã in brutis aĩali/
bus poſſum⁹ ãmirari. ſicut
dꝛ in naturis aĩaliũ de del/
phinis qui ſepeliunt cadaue
ra ꝓiecta in mare ꝛ tumulãt
harenis. non tamẽ oĩs ſed
illos qui nunq̃ leſerunt aut
comederũt eos. Sic ꝛ eccle
ſia ſancta non omnib⁹ indul
get ſepulturã chriſtianã. ſed
abijcit vſurarios qui eã le/
dunt ꝛ deuorant in paupe/
ribus membris ſuis. Hier.
xxij. Sepultura aſini ſepelie
etur. putrefactus ꝛ proiect⁹
extra portas hieruſalẽ. Si/
militer latrones et homici/
das. qꝛ ipi multos proijciũt
inſepultos. Hiere. xvj. Non
ſepelient̃ ſed in ſterquiliniũ
ſup faciem terre erũt. Exem
plum de andronico. ij. Ma
cha. xiij. Silr̃ ꝓditores ꝛ he
reticos. qui ſunt ſocij tradi/
toris. qui ſuſpenſus crepuit
medius. Geneſis. xl. Aufe/
ret pharao caput tuum. ꝛ ſu
ſpendet te in cruce. ꝛ lacera/
bunt volucres carnes tuas
ſicut illi fidẽ per ſciſmata et

bereſes ſuas lacerāt ecciaz.
Itē ꝓpter ꝯſolatōis lenita
tem. Ex tali obſequio valde
ꝯſolant̄ parētes ꝛ amici ꝛ le/
nit̄ doloꝛ eoꝝ. Io. xi. dꝛ ꝙ mlt
ti de iudeis ꝯuenerāt in do/
mū marthe ꝛ marie vt ꝯſola
rent̄ eas de fratre ſuo ꝛc̄. Iō
dꝛ Ecci. vij. Nō deſis ploꝛā
tib9 in ꝯſolatiōe ꝛc̄. Sꝫ mul
ti nō pñt nec volunt ꝯſolari
ſicut rachel. Et Gen̄. xxxvij.
Conuenerūt oēs filij iacob
vt lenirent doloꝛē patrꝭ ſui.
ſed noluit ꝛ dixit. Lugēs de
ſcendā ad filiū meū in infer/
nū. Iſti ſil'es ſunt infidelib9
ꝗ ſpem reſurrectiōis nō hn̄t
Theſ. v. Nolum9 vos igno.
de doꝛ. vt nō con. ſicut ꝛ cete
ri ꝗ ſpem nō hn̄t. Tales enī
nec ſpm̄ nec aīam credūt ali
ꝗd eſſe. Itez ſil'es ſunt hoīb9
incarceratis ꝗ vellēt multoſ
ſocios ſecū in penis hr̄e. qḋ
ꝓpriū eſt maloꝝ. Mūd9 enī
ſiue caro carceres ſunt in ꝗ/
buſ ꝗꝫ diu detinemur. a dn̄o
ꝑegrinamur. De hoc carce/
re cupiebat apl's abſolui ꝛ eē
cū xp̄o. Itez cōparant̄ tales
ſtultis ꝑegrinis. ꝗ triſtant̄ ex
hoc ꝙ ſocij ſui ꝑueniūt eos.
ij. Coꝝ. v. Dū ſum9 in coꝛpe
ꝑegrinamur a dn̄o. vl' ꝗ ꝑue
niunt alios in curijs princi/
pum ꝛ in choꝛo pſallentiuz.
Ps. Preuenerūt pn. ꝯ. pſal/
lentib9. in medio iu timpa. i.
iubilātiū ꝛ lettiū aīaꝝ. vn̄ nō
eſt flendū in trāſitu ſctārum
aīaꝝ. ꝗn poti9 gaudendū. qꝛ
tunc exim9 de carcere molis
coꝛpoꝛee. Itē ꝓpter ſtat9 ꝓ
prij vtilitatē. qꝛ cogit̄ hic hō
cogitare de moꝛte ſua. et de
fine fluctuantꝭ vite ſue. que
tanꝗꝫ nauis dubijs fluctib9
iaculat̄ in h̄ mundo. Ecc̄es
vij. Meli9 eſt ire ad domuz
luctus ꝗꝫ ad domū cōuiuij.
In illa em̄ fi. cūctoꝝ āmone
tur hoīm ꝛc̄. Eſt aūt in h̄ fa/
cto multiplex vtilitas. Pmo
qꝛ vocat̄ hō ibi ad cōuerſio/
nē. ꝓpter miſerie ſue ꝯtēplati
onē. ſicut legit̄ in vitaſparū
de ꝗdā. ꝗ dū videret lauari
coꝛpus moꝛtui pn̄iam age/
re cepit de pctīs ſuis ꝯtrit9 ꝛ
cōpunctus. Scḋo qꝛ ibi do
cet̄ ꝯtempt9 reꝝ mūdanarū.
Ecc̄es. iij. Cūcta ſubiacēt va
nitati. ꝛ oīa ꝑgunt ad vnū lo
cū. de terra facta ſunt ꝛ ad t/
ram parit̄ reuertent̄. Glo. in
terline. Non hoc de aīa dꝛ
ſed de coꝛpe et eius mēbꝛis.
ſicut dictū eſt pmo homini.
Terra es et in terram ibis.

Itē docet ibi tolerantia ad/
uerſitatum ⁊ tribulationuʒ
vite p̄ſentis. Eccēs.iij. Uer
ti me ad alia ⁊ vidi calumni
as que ſub ſole geruntur et
lachꝛymas innocentiū ⁊ cō/
ſolatoꝛem neminē. nec poſſe
reſiſtere eoꝛū violentie cun/
ctoꝛum auxilio deſtitutos. ⁊
laudaui magis moꝛtuos q̄ꝫ
viuentes ꝛc̄. Gloſa Hiero.
Alij hunc locuʒ intelligunt
dicentes eos eſſe melioꝛes
qui moꝛtui ſunt q̄ꝫ viuentes.
licet enim fuerīt peccatoꝛes
quia hi in pꝛelio ⁊ quaſi ī er/
gaſculo poſiti. moꝛtui vero
iam ſecuri. quia peccare de/
ſierunt. Et ſicut iohānes ba
ptiſta quo maioꝛ nō fuit int̄
natos mulierū. minoꝛ eſt eo
qui minimꝰ eſt in regno celo
rum. et coꝛpis mole liberatꝰ
neſciuit cū apoſtolo dicere.
Infelix ego homo quis me
liberabit de carcere moꝛtis
huius ꝛc̄. Item ꝓpter bo/
ne cōſuetudinis honeſtateʒ
Nam patres antiqui hono/
rabant moꝛtuos ſuos. maxi
me tribus modis. Sepe
lientes ſe cū ipſis in eiſdem
ſepulchꝛis. vt cū quibus ſi/
mul in mūdo vixerāt. ſimul
in ſepulchꝛo quieſcerent. ⁊ ſi
mul in iudicio reſurgerent.
Geneſ. xlix. Ego congregoꝛ
ad populū meuʒ. ſepelite me
cū patribꝫ meis in ſpelunca
duplici. ibi ſepultus eſt yſa/
ac cum rebecca coniuge. ꝛc̄.
Condientes eos aroma
tibus. deſignantes eos ple/
nos fuiſſe virtutibꝫ. ⁊ vt con
ſeruarent eoꝛuʒ coꝛpoꝛa in/
coꝛrupta. que nūq̄ꝫ vicijs ex
titerant cōtaminata. Geñ. l.
Precepit ioſeph ſeruis ſuis
medicis vt aromatibus con
dirent patrē. Unde ⁊ ille ſan
cte mulieres venerūt cū aro
matibꝫ vt vngerent ieſum. ⁊
ioſeph ab arimathia myrre
⁊ aloes ferens quaſi libꝛas
centū. Edificantes ſuper
eoꝛū ſepulchꝛa edificia p̄cla
ra. oſtendentes inſigne ꝓbi
tatis ⁊ virtutis ipoꝝ. ſ. Ma
chab. xiij. Edificauit ſymon
ſuper ſepulchꝛū patris ſui ⁊
fratrū ſuoꝛum edificium al/
tūm viſu lapide polito ante
⁊ retro. ⁊ circūpoſuit colum/
nas marmoꝛeas. ⁊ ſuper co/
lumnas arma. ad memoꝛiaʒ
eternam. ⁊ iuxta arma naues
ſculptas. Econtra de ſepul/
chꝛis tyrannoꝛuʒ dici pote/
rit illud Iſa. xxij. Quis tu h
vel quaſi q̄s hic. qꝛ excidiſti

tibi hic ſepulchꝛuz. ꝛc. quaſi dicat. Hic non debueras ia cere in loco ſancto. ſed in ſter quilinio. Eſt ergo pium ⁊ cõ ſolatoꝛiũ. vtile ⁊ honeſtuz ꝑ ſequi funera defunctoꝛuz ſi cut dauid qui plangẽs ibat ante feretrũ abner.

Dñica ſedecima.

Obſecro vos ego vinct⁹ in domio vt di gne ambuletis vocatione qua vocati eſtĩ ꝛc. Ephes. iiij. Uocati ſum⁹ ad quattuoꝛ. ſ. ad ſapiaz cogno ſcendã. ad penitentiaz agen dam. ad militiã exercendaz. ad coꝛonam regni celeſtis ꝑ cipiẽdã. Uñ ꝟ. Ut ſapias vt pẽiteas. vt bella miſtres Ut q̈ʒ coꝛoneris. te noueris eſſe vocatũ. Igitur vocati ſu mus ad cognoſcendam ſapi entiã celeſtem. De qua Pro uerb. ix. Sapientia edifica uit ſibi domum. ꝛc. vſq̈ʒ ibi. Miſit ancillas ſuas vt voca rent ad arcem ⁊ ad menia ci uitatis. ſcʒ ſupne hieruſalez Ad hoc enim omnis doctoꝛ et omnis diſcipulus tendere debet vt ſciat illã veram ſa pientiã que de ſurſuz eſt. nõ terrenã que in infimis iacet. Jaco. iij. Nolite gl'iari et mẽ daces eſſe aduerſus verita tem. non enim eſt illa ſapien tia deſurſum deſcendẽs. ſed terrena animalis diabolica. Qui talẽ ſapientiam ample ctuntur nõ digne ambulãt. ſed potius poſt prauitatem coꝛdis ſui. qꝛ terrena ſapien tia fecit eos cupidos et aua ros. Animalis ſapientia fa cit eos carnales et impudi cos. Animalis enim hõ non ſapit ea que dei ſunt. Diabo lica ſapientia facit eos here ticos ⁊ ꝓphanos et catholice fidei aduerſarios. ſicut patʒ in his qui ꝓphanas ſciẽtias addiſcũt. ſ. nigromanciam ⁊ artẽ magicã. Que aũt deſur ſum eſt ſapiẽtia. ꝑmũ q̈dem pudica eſt. deinde pacifica. modeſta. ſuadibil'. bonis cõ ſentiens. ꝛc. Scdo voca ti ſumus ad penitentiã agẽ dam. Luc. v. Nõ em̃ veni vo care iuſtos. ſʒ pctõꝛes ad pe nitentiã. Hec eſt via dura ꝑ quã nobis ambulanduʒ eſt. Poꝛta anguſta ꝑ quaʒ eſt in trandũ. eſt naufragij tabula quã q̇ appꝛehendere negligit in ꝓfundũ vadit. De ꝑmo dꝛ